

Tilburg University

Review of the book *The last things*

Sarot, M.

Published in:
Nederlands Theologisch Tijdschrift

Publication date:
2003

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Sarot, M. (2003). Review of the book *The last things: Biblical and eschatological perspectives on eschatology*, C.E. Braaten, R.W. Jenson, 2002, 0802848788. *Nederlands Theologisch Tijdschrift*, 57(4), 350-351.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Preprint

Carl E. Braaten & Robert W. Jenson (eds.), *The Last things: Biblical and Eschatological Perspectives on Eschatology*, Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2002; ix + 169 pp., \$16, ISBN0802848788.

Na de hausse aan boeken over eschatologie die in het jaar 2000 het licht zag, lijkt deze bundel als mosterd na de maaltijd te komen. Aangezien ook het jaar 2000 ons het eschaton niet heeft gebracht, is het wellicht toch goed dat er nieuwe boeken verschijnen, die ons ertoe brengen 'de laatste dingen' niet te veronachtzamen in onze theologisch reflectie. De twee voorgaande zinnen, waarmee ik deze bespreking inleidde, verraden een al een specifieke kijk op het eschaton, waarin het eschaton als *eindtijd* wordt gezien. Dat is niet de visie waarvoor de twintigste eeuw herinnerd zal worden. Deze kan weliswaar met Christoph Schwöbel gekarakteriseerd worden als 'the century of eschatology,' maar het eschaton is in de afgelopen eeuw vooral opgevat als een bepaalde dimensie van het heden, en niet als de komende eindtijd. De auteurs van de hier te bespreken bundel hebben gemeen, dat zij terug willen van de dominante 'kwalitatieve' opvatting van het eschaton (het eschaton als een kwaliteit van het hier en nu) naar een temporele (eschaton als eindtijd). De bundel opent met een mooi, programmatisch essay van Wolfhart Pannenberg, over 'de taak van de christelijke eschatologie.' Pannenberg geeft vooral een zeer verhelderende analyse van de plaats die de traditionele elementen van een eschatologie (Koninkrijk van God, opstanding van de doden, Wederkomst van Christus, laatste oordeel) in een hedendaags eschatologisch ontwerp zouden moeten hebben. Robert W. Jenson beklemtoont juist de andere kant van de medaille, door te onderstrepen dat al deze elementen deel uitmaken van de ene 'grote transformatie.' Dat die transformatie in de opvatting van deze groep auteurs een *toekomstige* transformatie van *deze* wereld zal zijn, blijkt wel uit het artikel van George L. Murphy. Deze benadert de eschatologie vanuit het perspectief van de dialoog tussen theologie en natuurwetenschap (zoals eerder Hans Schwarz en Frank J. Tipler). Ook de overige bijdragen (o.m. over 'Eschatology in the New Testament: The Current Debate' en 'Luther and the Apocalypse') zijn de moeite waard. Een goede inleiding waarin de artikelen worden samengevat en in context geplaatst en een register zouden de waarde van deze bundel nog hebben verhoogd.

Marcel Sarot